

ELS NOSTRES COSTUMS

A llarg de tota la seua història, l'home i les comunitats en que s'ha integrat han generat uns trets característics que l'han identificat i diferenciat davant d'uns altres homens o d'unes altres societats.

No seria gens exagerat afirmar que les dos principals peculiaritats que distingeixen uns grups d'uns altres són la forma de parlar i la forma de vestir, és a dir: l'idioma i la indumentària propis.

D'aquestes característiques és la indumentària la més immediata, la que primer s'aprecia i la que dona una primera informació de la condició social de l'home. Aquesta funció diferenciadora era més notòria antigament quan la comunicació entre les societats era més lenta i escassa. Avui en dia amb la generalització del mitjà de comunicació - la uniformitat és més general i no es troba diferència en la manera de vestir en llocs tan distants com Nova York, Londres, Roma o el Japó.

Es per això que estudiar la indumentària antiga pròpia d'una comunitat és estudiar la seua identitat: la seua manera de pensar, de veure la vida, de treballar i d'anar de festa.

Al País Valencià a partir del anys setanta els estudis sobre la indumentària han estat ben nombrosos i han acabat amb la imatge del "traje típico" com un uniforme propi de cada poble però igual per a tots el seus habitants i han descobert una riquesa de vestimenta i complementos que ha donat nova llum sobre la vida dels nostres avantpassats.

Aquesta investigació s'ha referit en general a la indumentària del segle XVIII i XIX per varies raons: és molt més difícil trobar peces d'èpoques anteriors i a partir de la segona meitat del segle XIX l'augment de les comunicacions va anar uniformant els costums i al forma de vestir va estar més condicionada per la moda que venia de fora. D'altra banda la mecanització del pro-

L'obrador Valencià de la ruyà de Aragó.

cess del teixit i confecció va modificar la forma i estructura de les robes.

La fita que a les Coves marca l'inici d'aquest estudi és l'exposició que es va fer a l'agost de l'any 1986. Molts van passar de la simple curiositat a l'interès i l'entusiasme davant de cada peça nova que ens trobàvem. En tot allò que havien portat els nostres avantpassats es veia un amor pel treball minuciós demostrat en tantes i tantes peces.

S'han trobat més peces de les que en un principi pensàvem trobar i pensem que encara en queden moltes que ens donaran més llum sobre la nostra indumentària.

Una indumentària pròpia que segons les peces que s'han trobat, s'integra dins del conjunt de la indumentària valenciana i participa de les seues característiques principals:

En quant a la dona:

- 1.- El vestit és sempre tallat a la cintura, és a dir no hi ha vestits d'una sola peça.
- 2.- Realçament del pit amb els justillos encanyats o els gipons.
- 3.- Engrossament de les caderes amb moltes sinagües.
- 4.- Cintura reduïda i escot generós però muscles i esquena coberts.
- 5.- Presència del davantal.
- 6.- Llargària de les faldegues descobrint els turmells que al segle XIX es tapen.
- 7.- Cabell arropat.
- 8.- Colorit viu als vestits

En quant a l'home:

- 1.- Vestit no unit per la cintura. Igual que el femení, no és mai d'una sola peça.
- 2.- Vestit que conyeix el cos amb el cap cobert.
- 3.- El saragüell.
- 4.- Diferents combinacions de colors, encara que al segle XIX es generalitza l'ús del negre.
- 5.- Ús de la manta.

GRUP DE DANSES DE LES COVES

PER A SUBSCRIPCIONS

Remeteu 1.500 ptes (6 periòdics) als següens números de compte:

- CAIXA RURAL 200.00399.47
- CAIXA D'ESTALVIS 3300.044.000193.7
- BANESTO

Tambe podeu fer un giro postal a l'adreça de l'associació.